

Wagemakers

uitvoerig haar bezwaren aangegeven tegen de gekozen werkingssfeer van de voorgestelde regeling die wezenlijk verdergaat dan nodig is ter implementering van de richtlijn. De beantwoording door de minister heeft die bezwaren niet weggenomen.

In die beantwoording heeft centraal bestaan het argument van de rechtssystematiek dat zou nopen, de aan de orde zijnde regeling ook open te stellen voor verhoudingen tussen ondernemingen. Die redenering overtuigt ons niet, reeds daarom niet omdat in vrijwel alle lidstaten op het Europese continent die een vergelijkbaar rechtstelsel hebben een andere keuze is gemaakt. België uitgezonderd, maar dat versterkt eerder het beeld. Het is om die reden dat mijn fractie steun aan het wetsvoorstel zal onthouden.

□

De heer **Rabbinge** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik heb het voorrecht hier te mogen spreken namens de fracties van de Partij van de Arbeid, de Socialistische Partij en GroenLinks.

Na het debat dat wij vorige week hebben gehad over wetsvoorstel 28874 hebben wij ons uitgebreid beraden over onze standpuntbepaling. Het is uiterst belangrijk dat de richtlijn zo snel mogelijk wordt geëffectueerd. De antwoorden van de minister op de vele technische-juridische vragen die aan de orde waren, waren uitgebreid, to the point en zeer deskundig. Daarvoor niets dan lof.

Het prangende punt is de uitbreiding van de werkingssfeer. Naar de opvatting van mijn fractie en van de fracties van de SP en GroenLinks is evenwel niet voldoende beargumenteerd waarom deze uitbreiding van de werkingssfeer nodig is. Integendeel, het verschuiven in de machtsverhouding in de richting van de kredietverschaffer of de pandnemer zou te billijken zijn geweest op het moment dat het alleen financiële instellingen betreft, maar nu het ook ondernemingen onderling betreft, is het iets wat onacceptabel is en niet onder dit wettelijk kader moet worden gebracht. De minister bleek niet bereid, het wetsvoorstel op dit punt aan te passen en beter in overeenstemming te brengen met wat elders in Europa gebeurt en ook conform

de Europese richtlijn moet gebeuren. Om die reden zullen de fracties van de Partij van de Arbeid, de Socialistische Partij en GroenLinks tegen dit wetsvoorstel stemmen.

□

De heer **Holdijk** (SGP): Voorzitter. Mijn stemverklaring hoop ik af te leggen namens de fracties van de SGP en de ChristenUnie. Dat zal u minder verbazen dan de combinaties bij de voorafgaande stemverklaringen.

Onze fracties hebben vorige week niet actief deelgenomen aan het debat over dit wetsvoorstel. Wel hebben ze de gedachtewisseling tussen Kamer en regering gevolgd. De bezwaren, toen geuit door alle woordvoerders van de aan het debat deelnemende fracties op het punt van het toepassingsbereik van de voorgestelde regeling waren ook de onze. Met name ± het heeft vanmiddag al eerder geklonken ± het openstellen van de financiële zekerheidsovereenkomst voor partijen die met de financiële markten niets van doen hebben, gewone ondernemingen dus, stuit bij onze fracties op ernstige bedenkingen, onder andere vanwege de mogelijke goederenrechtelijke consequenties die dit kan hebben. Mede omdat de richtlijn niet verplicht tot dit toepassingsbereik zien onze fracties zich genoodzaakt hun steun aan dit wetsontwerp te onthouden.

Het wetsvoorstel wordt met algemene stemmen verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de strafbaarstelling van beledigende uitlatingen en het aanzetten tot haat, discriminatie of gewelddadig optreden wegens een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap (strafbaarstelling discriminatie wegens een handicap) (28221).**

(Zie vergadering van 1 maart 2005.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

□

Mevrouw **Westerveld** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Mijn fractie ondersteunt dit wetsvoorstel dat beledigende uitingen aan het adres van mensen vanwege hun handicap én discriminatie in het sociaal-economisch verkeer vanwege een handicap strafbaar stelt. Mijn fractie betreurt de weigering van de minister om met haar te waken voor innerlijk consistente anti-discriminatiewetgeving. Zij deelt zijn opvatting niet, dat een op functiegeschiktheid gericht selectiebeleid ooit kan kwalificeren als een doelgerichte uitsluiting van mensen vanwege een handicap. Dit laatste kan naar ons oordeel niet privaatrechtelijk, bijvoorbeeld in het arbeidsrecht, noch strafrechtelijk. Uitsluiten met de intentie om iemand uit te sluiten puur omdat hij of zij gehandicapt is, willen wij juridisch uitgebannen zien en dat is van een andere orde dan een functiegericht selectiecriteria waardoor mensen met bepaalde functie-relevante kenmerken niet in aanmerking komen.

Echter, in het debat van vorige week heeft de minister klip en klaar gesteld, dat hij dit laatste met ons deelt, dat ook hij de uitsluiting met als intentie uitsluiting vanwege een handicap niet aanvaardbaar acht én dat dit in zijn visie ook de strekking is van artikel 429quater, tweede lid. Dit in aanmerking nemend, heeft mijn fractie besloten, over haar bezwaar tegen de kreupele formulering van de bepaling heen te stappen en het wetsvoorstel steun te geven.

□

De heer **Wagemakers** (CDA): Mevrouw de voorzitter. De zorgen van de CDA-fractie over een bepaald artikel van dit wetsvoorstel zijn gelijk aan de bezwaren die de minister de Tweede Kamer met kracht heeft voorgehouden toen die door amendering een bepaald artikel toevoegde. Maar toen de minister die stemming verloor is hij Saulus Paulus geworden en heeft hij met verve, althans meer dan plichtmatig, de verdediging op zich genomen van datgene wat hij tot op dat moment had bestreden.

Dit stelt mijn fractie voor een probleem. Er ligt de volgende keuze voor. Of mijn fractie kan dit wetsvoorstel haar steun onthouden

Wagemakers

omdat de door haar geuite bezwaren valide zijn, maar dat zou onbedoeld het effect hebben als zou zij geen werk willen maken van het bestrijden van discriminatie van gehandicapten. Of mijn fractie kan dit wetsvoorstel aanvaarden omdat ook zij van mening is dat onze samenleving op dit punt van discriminatie van gehandicapten een inhaalslag heeft te maken en zal zij voor de rest moeten bouwen op de verwachting dat de gesignaleerde problemen in de praktijk grotendeels voorkomen zullen worden als het openbaar ministerie en de rechterlijke macht, mede lettend op hetgeen tijdens de parlementaire behandeling aan de orde is geweest, dit wetsartikel met wijze terughoudendheid zullen hanteren.

Staande voor die keuze zal mijn fractie ook in dit geval in de vergelijking die ik schetste Paulus volgen en haar steun niet aan dit wetsvoorstel onthouden.

□

De heer **Holdijk** (SGP): Mevrouw de voorzitter. Ook deze stemverklaring leg ik af mede namens de fractie van ChristenUnie.

Tijdens het debat van verleden week over het onderhavige wetsvoorstel is voldoende gebleken dat onze fracties zich con amore kunnen verenigen met artikel I, onderdeel A van het wetsvoorstel, de aanvulling van de artikelen 137c tot en met f van het Wetboek van Strafrecht, zodat deze artikelen in de toekomst ook de discriminatie wegens een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap strafbaar stellen.

Tijdens dat debat van verleden week is bovendien gebleken dat onze fracties zeer grote moeite hebben met onderdeel B, met name met het bestanddeel van de delictsomschrijving van artikel 429quater, tweede lid, vervat in de woorden "zonder redelijke grond". De criteria voor wat als redelijk en onredelijk zal worden aangemerkt, zijn op dit moment in aanzienlijke mate onbepaald. De normen voor wat als een onevenredige belasting moet worden beschouwd, moeten nog ontwikkeld worden of zijn nog in ontwikkeling, zoals ook blijkt uit de stukken van de minister.

Wij vinden het onverantwoord om personen, bedrijven en instellingen reeds met straffen te bedreigen,

zolang niet duidelijk is wat in redelijkheid van hen mag worden gevergd, willen zij van vervolging gevrijwaard blijven. De minister heeft in het debat een minimale opening geboden door te opperen om de wet in elk geval niet eerder dan per 1 januari 2006 in werking te laten treden. Ervan uitgaande dat hij aan deze suggestie ± die wij als een toezegging hebben opgevat ± gevolg zal geven, zijn wij bereid om onze steun aan het wetsvoorstel te geven.

Het wetsvoorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de gezamenlijke behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering met betrekking tot verklaringen van getuigen die in ruil voor een toezegging van het openbaar ministerie zijn afgelegd (toezeggingen aan getuigen in strafzaken) (26294);**

- **Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het niet afleggen van een getuigenverklaring na een daartoe strekkende toezegging (28017).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Jurgens** (PvdA): Voorzitter. Deze eerbiedwaardige vergaderzaal was zojuist aanzienlijk voller, toen een historische gebeurtenis plaatsvond: naar mijn weten heeft deze Kamer toen voor het eerst een wetsvoorstel met algemene stemmen verworpen. Ik prijs de minister dat hij dit voor elkaar heeft weten te krijgen. Als oppositielid kan ik niet anders dan tevreden zijn met zo'n uitslag. Voor de parlementaire statistiek is het ook een aardig gegeven.

Het is jammer dat de regering destijds aan onze Kamer te kennen gaf dat zij het op prijs zou stellen als wij het voorliggende wetsvoorstel niet zouden afdanken. Het wetsvoorstel op stuk nr. 26294 over afspraken met criminele getuigen lag al in 2001 bij ons voor, terwijl het nog twee jaar daarvoor, in 1999, was

ingediend. Het heeft dus vier jaar hier gelegen. De regering wilde wachten op reparatiewetgeving. Toen dus wel, zojuist niet. Waarom? Omdat, zoals mij is verteld, de VVD-woordvoerder Niederer in de Tweede Kamer destijds bij de stemming over het wetsvoorstel 26294 per ongeluk ± het schijnt na de avondpauze te zijn geweest, de geesten waren wat verruimd ± zijn fractie had aanbevolen om met de PvdA-fractie aan de overzijde mee te stemmen tegen het deel van de wet dat straf stelde op het niet-nakomen van een afspraak met het OM over strafvermindering in ruil voor een getuigenis. Daardoor werd die strafbaarstelling verworpen.

Mijn fractie, die tegen deze strafbaarstelling is, vindt dat de VVD-fractie aan de overzijde juist op haar best is als haar geest is verruimd. Zij zou wensen dat dit vaker gebeurde! En zij betreurt het dat, als de VVD-fractie dan eens een keer een verruimde geest heeft, de regering de gevolgen daarvan weer wil repareren. Het valt mijn fractie ook tegen dat de VVD-fractie in deze Kamer, door het wetsvoorstel op stuk nr. 28017, eraan heeft meegewerkt dat dit verlichte moment van de VVD-fractie aan de overzijde wellicht teniet wordt gedaan. Zij kan dat voorkomen door tegen het wetsvoorstel op stuk nr. 28017 te stemmen, en ditmaal met opzet.

Waarom zou de VVD-fractie dit moeten doen, behalve uit te prijzen solidariteit met de heer Niederer? Omdat het niet aangaat om een getuige te straffen omdat hij weigert een bepaalde getuigenis af te leggen, zoals in het voorgestelde artikel 192 Wetboek van Strafrecht, zulks in strijd met diens recht om te zwijgen, zeker als die getuigenis die getuige zelf kan belasten. Een en ander is in strijd met het "nemo tenetur"-beginsel dat in de jurisprudentie van het Hof in Straatsburg wordt hooggehouden: niemand kan worden gehouden om tegen zichzelf te getuigen. In de Amerikaanse terminologie heet dat "invoking the Fifth Amendment".

Mijn fractie houdt vol, overigens met de Raad van State, dat de enige juiste manier om een getuige die zijn afspraak met het OM niet nakomt, te dwingen dit toch te doen, via een gedeeltelijk voorwaardelijke veroordeling is in de zaak waarin die getuige verdachte is. Komt de getuige zijn afspraak niet na, dan